

ČESKÁ ASTRONOMICKÁ SPOLEČNOST

sekretariát: Astronomický ústav AV ČR, v. v. i., Fričova 298, 251 65 Ondřejov
info@astro.cz

Tiskové prohlášení České astronomické společnosti číslo 289 z 12. 10. 2022

Cena Littera Astronomica za rok 2022 udělena, předána bude v Havlíčkově Brodě 14. října

Česká astronomická společnost ocenila cenou Littera Astronomica za rok 2022 Mgr. Janu Žďárskou z Fyzikálního ústavu AV ČR.

Slavnostní předání ceny proběhne v pátek 14. října 2022 v 17:00 na 32. Podzimním knižním veletrhu v Kulturním domě Ostrov v Havlíčkově Brodě. Po předání ceny od 17:15 laureátka přednese přednášku na téma „Jak se rodí rozhovory“. Laureátka převezme cenu z rukou knihkupce Jana Kanzelsbergera, spisovatelky a ředitelky 32. Podzimního knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě PhDr. Markéty Hejkalové a předsedy České astronomické společnosti profesora Petra Heinzela.

Laureátka ceny Littera Astronomica za rok 2022 Jana Žďárská.

Cena Littera Astronomica České astronomické společnosti je určena k ocenění osobnosti nebo nakladatelství, která nebo které svým literárním dílem významně přispěly k popularizaci astronomie u nás. Littera Astronomica byla poprvé udělena v roce 2002 a jejími držiteli se dosud stali doc. RNDr. Josip Kleczek, DrSc. z Astronomického ústavu AV ČR (dvojnásobný držitel), RNDr. Jiří Grygar, CSc. z Fyzikálního ústavu AV ČR, Ing. Antonín Růkl z Hvězdárny a planetária hl. m. Prahy, Ing. Pavel Příhoda z Hvězdárny a planetária hl. m. Prahy, RNDr. Oldřich Hlad z Hvězdárny

a planetária hl. m. Prahy, doc. RNDr. Zdeněk Mikulášek, CSc. z Masarykovy univerzity v Brně, Mgr. Antonín Vitek, CSc. z Akademie věd ČR, prof. RNDr. Petr Kulhánek, CSc. z ČVUT, Nakladatelství a vydavatelství Aldebaran, Mgr. Pavel Gabzdyl z Hvězdárny a planetária Brno, František Martinek z Hvězdárny Valašské Meziříčí, Mgr. Jana Olivová z Akademického bulletinu (Akademie věd), manželé Hadravovi z Akademie věd, Jindřich Suchánek z TV Noe, Lukáš Grygar, RNDr. Peter Zamarovský z ČVUT, doc. Mgr. Michal Švanda, Ph.D. z Astronomického ústavu AV ČR a Ing. Jan Vondrák, DrSc., dr.h.c. z Astronomického ústavu AV ČR. Cenu dotuje knihkupectví Kanzelsberger, a.s. (www.kanzelsberger.cz) a Společnost Astropis (www.astropis.cz).

Mgr. Jana Žďárská (*1969) pracuje ve Fyzikálním ústavu Akademie věd ČR jako výkonná redaktorka Československého časopisu pro fyziku. K zájmu o vědu ji v dětství přivedl otec. Jako autorka se v rámci popularizace vědy věnuje především rozhovorům s vědci a reportážím z vědeckého prostředí. V rámci popularizace vědy publikuje v Československém časopisu pro fyziku, slovenském Kozmosu či populárně naučném časopisu Tajemství vesmíru. Je členkou České astronomické společnosti (ČAS), její Kosmologické sekce (donedávna jako její místopředsedkyně) a také Astronautické sekce ČAS, Jednoty českých matematiků a fyziků (JČMF), porotkyní České astrofotografie měsíce (ČAM) a členkou Kosmo klubu z. s. Miluje děti, přírodu, zachraňuje psy z útulků, ráda fotografuje a píše básně.

Jana Žďárská se s nevšedním zápletem věnuje popularizaci vědy, zejména fyzikálních oborů. Podstatná část jejich rozhovorů s významnými vědeckými pracovníky je přitom věnována astronomii a astrofyzice. V nich přibližuje populární formou poučenému čtenáři výsledky jejich výzkumu, ale také jejich životní běh a názory. Rozhovory se snaží pojmout jako životopisné, věnuje tedy pozornost i důležitým životním situacím, které formovaly vědeckou dráhu dotazovaných. Nepopisuje jenom jejich vědecké úspěchy, snaží se nabídnout komplexní pohled na jejich vědeckou práci i život. Jak sama říká „Specializuji se především na rozhovory s vědci. Možná se zeptáte proč? Vždyť oni své výsledky v médiích publikují sami. To určitě ano, ale já bych moc ráda přiblížila jejich práci a výsledky nám všem, protože považuji za důležité, aby se každý člověk mohl dozvědět, jakými úkoly se vědci zabývají a co nám to může přinést.“

Na svém kontě má k dnešnímu dni celkem již 125 takových rozhovorů (jejich seznam viz níže). V nakladatelství Academia jí v roce 2022 vyšla kniha Slasti a strasti vědců naší vlasti, obsahující 15 vybraných rozhovorů. A chystá další. Loňský laureát ceny Jan Vondrák letošní nominaci shrnuje: „Jsem hluboce přesvědčen, že za tuto svou perfektně odvedenou popularizační práci si Jana Žďárská od České astronomické společnosti ocenění Littera Astronomica plně zaslouží“.

Kontakt na laureátku, e-mail: zdarskaj@fzu.cz, jazdar@seznam.cz, www.janazdarska.cz

32. Podzimní knižní veletrh se koná ve dnech 14. a 15. října 2022 v Kulturním domě Ostrov v Havlíčkově Brodě. Podrobnosti o 32. Podzimním knižním veletrhu a jeho programu naleznete na <http://www.hejkal.cz/veletrh/>. Česká astronomická společnost v Havlíčkově Brodě již po jednadvacáté slavnostně udělí cenu Littera Astronomica za literaturu spojenou s astronomií.

Astronomický výběr z programu 32. Podzimního knižního veletrhu:

Po celou dobu konání veletrhu

Společný **stánek** České astronomické společnosti, Nakladatelství AGA (Aldebaran Group for Astrophysics) a Hvězdárny a planetária hl. m. Prahy nabízí prodej knih a zodpovídání dotazů veřejnosti.

Pozorování Slunce dalekohledem (zdarma). Za jasného počasí nabídneme návštěvníkům veletrhu, ale i kolemjdoucím, pohled na Slunce přes filtry, kterými je možné pozorovat např. sluneční skvrny. Pozorování se uskuteční po dobu veletrhu (v pátek 10 – 19, v sobotu 9 – 17) před Kulturním domem Ostrov. V případě zatažené oblohy předvedeme vlastnosti dalekohledu na pozemských objektech. Za deště se pozorování nekoná. Zajišťuje Jihlavská astronomická společnost.

Pátek 14. října 2022

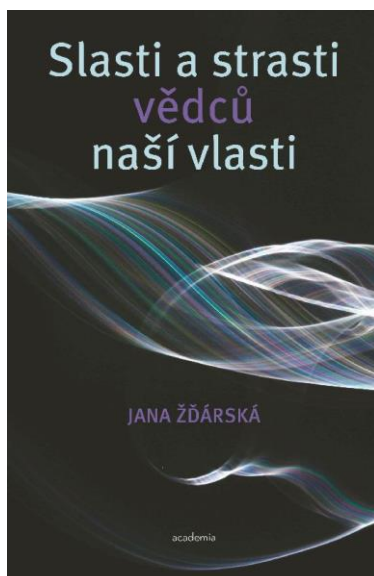
17:00 slavnostní předání ceny Littera Astronomica 2021. V salonku 2 v prvním patře Kulturního domu Ostrov, Havlíčkův Brod. Cenu předá knihkupec Jan Kanzelsberger, ředitelka Podzimního knižního veletrhu PhDr. Markéta Hejkalová a předseda České astronomické společnosti prof. Petr Heinzl.

17:15 přednáška laureátky Mgr. Jany Žďárské „Jak se rodí rozhovory“. V Salonku 2 v prvním patře Kulturního domu Ostrov, Havlíčkův Brod.

Kromě České astronomické společnosti (www.astro.cz) na přípravě spolupracuje Nakladatelství AGA (www.aldebaran.cz) a **Jihlavská astronomická společnost** (<http://www.jiast.cz/>). Více informací o 32. Podzimním knižním veletrhu najdete na <http://www.hejkal.cz/veletrh/>.

Anotace přednášky laureátky ceny Littera Astronomica za rok 2022 Jany Žďárské

Rozhovor...existuje snad pro jeho vedení nějaký osvědčený návod? Otázek na toto téma by nejspíš bylo nespočet, a tak zmíním jen několik těch zcela zásadních. Bezespornu nejdůležitější pro redaktora je příprava – rešerše a orientace v tématu, aby se mohl dobře a účelně ptát. A pak také osobní rozměr – to když se z pracovního rozhovoru stane přátelské rozprávění. Začátek většiny rozhovorů bývá často takový maličko kostrbatý. Otázka střídá otázku a hovor se jemně vine. Ale v určité chvíli nastane jistý zlom. Jako bychom se oba pojednou vymanili z jakýchsi okovů ... a vstoupili do řeky, která je sice u břehů poklidná, ale tam dál trylkuje a točí se v divokých vírech. A my s ní. V té chvíli si už poznámky přestávám psát a zapnutý diktafon také nevnímám. Nasávám ten příběh, který později budu psát. Když poté dávám rozhovoru jeho výslednou tvář, sama sebe se tichounce ptám: „Zeptala jsem se na to podstatné a důležité a neuniklo mi snad něco?“ A pokaždé mě tak trochu překvapí – a musím přiznat, že mile – jak se ze stránek rozevlátých písmen po všech spisovatelských peripetiích pomalu rodí zajímavý text, který zpětně osloví i dotazovaného vědce...

Soupis publikovaných článků – Jana Žďárská (k 20. dubnu 2022)

1. Ve víru kosmologických paradoxů – rozhovor Bc. Jany Žďárské s prof. Michalem Křížkem u příležitosti jeho 65. narozenin. Československý časopis pro fyziku (2017)
2. Chcete dohlédnout dál? Nasměrujte tam „Perka“ – rozhovor Bc. Jany Žďárské s doc. RNDr. Lubošem Perkem, DrSc., dr. h. c., u příležitosti jeho 98. narozenin. Československý časopis pro fyziku (2017)
3. Rozprava s GOLEMEM, poslem energie budoucnosti...rozhovor s tokamakem GOLEM a jeho duchovním tvůrcem dr. Vojtěchem Svobodou. Československý časopis pro fyziku (2017)
4. Po stopách evoluce hvězd, kulových hvězdokup a spirálních galaxií – rozhovor s prof. Pavlem Kroupou. Československý časopis pro fyziku (2017)
5. Enceladus tajemství zbavený – rozhovor s dr. Ondřejem Čadkem. Astropis (2017)
6. Vladimír Vand...aneb když geny píší dějiny. Československý časopis pro fyziku (2018)
7. Paradox temné hmoty – rozhovor o temné hmotě s prof. Pavlem Kroupou. Tajemství vesmíru (2018)
8. Nejlepší dárek? Pořádná porce fyziky...fyzikální dárek pro doc. Luboše Perka k jeho 99. narozeninám. Československý časopis pro fyziku (2018)
9. Lokální Hubbleova expanze opět v Praze – reportáž z konference Cosmology on Small Scales 2018. Kozmos (2018)
10. Luboš Perek devětadevadesátiletý - dne 26. července 2018 oslavil své významné životní jubileum — neuvěřitelných 99 let doc. Luboš Perek. Československý časopis pro fyziku (2018)
11. Gravitační data poodhalují skryté struktury pod ledem i písečnými dunami... - rozhovor s prof. Jaroslavem Klokočником. Československý časopis pro fyziku (2018)
12. Na slovíčko, pane profesore Nušle... aneb Reportáž z oslav 100. výročí založení České astronomické společnosti. Československý časopis pro fyziku (2018)
13. Slunce – známé neznámé. Rozhovor s vědcem a popularizátorem vědy dr. Michalem Švandou. Tajemství vesmíru (2018)
14. Gravitační atlas Antarktidy pokřtěn...reportáž ze slavnostního setkání autorů monografie Atlas of Antarctica J. Klokočníka, J. Kosteleckého a A. Bezděka. Československý časopis pro fyziku (2018)
15. Když věda a umění jedno jsou... aneb fotoreportáž z výstavy Věda a umění/Umění a věda prof. Svatopluka Civiše. Československý časopis pro fyziku (2018)
16. Jak vidí vesmír matematik...rozhovor s prof. Michalem Křížkem. Tajemství vesmíru (2018)
17. Spirální galaxie – rozhovor s prof. Pavlem Kroupou. Sborník Conference Cosmology on Small Scales (2018)
18. Abelova cena, nejvyšší ocenění za matematiku. Pokroky matematiky, fyziky a astronomie (2018) 19. Deset tisíc nýtů – aneb Lunární modul v Praze. Tajemství vesmíru (2019)
20. Prague laser spaceapps workshop 2019 – reportáž z laserového centra HiLASE. Československý časopis pro fyziku (2019)
21. Čeští vědci naučili observatoř ALMA pozorovat Slunce – rozhovor s dr. Miroslavem Bártou, významným astrofyzikem AsÚ AV ČR. Československý časopis pro fyziku (2019)
22. Příběh vody - rozhovor o stopách možného života ve Sluneční soustavě s prof. Ondřejem Čadkem. Kozmos (2019)
23. Otěže vědy třímá žena – rozhovor s prof. Evou Zažímalovou o vědecké práci i funkci předsedkyně Akademie věd ČR. Československý časopis pro fyziku (2019)

24. Od minerálů po život na Marsu – nová kniha prof. Svatopluka Civiše a kol.- Fotochemická redukce CO₂ na terestrických planetách. Československý časopis pro fyziku (2019)
25. Čeští vědci naučili observatoř ALMA pozorovat Slunce – rozhovor s dr. Miroslavem Bártou o možnostech, které nabízí observatoř ALMA českým vědcům. Československý časopis pro fyziku (2019)
26. Jak chutná chleba Otakara Fojta – rozhovor s vědeckým diplomatem Science and Innovation Network, jež je součástí Ministerstva zahraničních věcí a věci Commonwealthu Spojeného království Velké Británie. Československý časopis pro fyziku (2019)
27. Dotknout se gravitace - Držitel Nobelovy ceny za fyziku Kip S. Thorne navštívil Prahu. Československý časopis pro fyziku (2019)
28. Mayerův dalekohled - Ondřejovská „pětašedesátka“ dostala své jméno. Československý časopis pro fyziku (2019)
29. Viděl jsem zapadat Zemi – o návštěvě jednoho z nejzkušenějších amerických astronautů Andrewa Feustela v Praze na AV ČR. Československý časopis pro fyziku (2019)
30. 100let pod jednou oblohou - Mezinárodní astronomická unie (IAU) oslavila v Planetáriu Praha 100. výročí svého založení. Československý časopis pro fyziku (2019)
31. ...a dovezl jej traktor - rozhovor o kamenu z Měsíce s dr. Lubošem Perkem, bývalým ředitelem hvězdárny v Ondřejově. Československý časopis pro fyziku (2019)
32. Zápas o pražský orloj - Osud zeměkoule na astronomickém ciferníku pražského orloje a proč jej zachovat. Československý časopis pro fyziku (2019)
33. Temná hmota, nebo milgromovská dynamika – reportáž z Mezinárodní konference o gravitačních projevech galaxií, Bonn 23. – 27. 9. 2019 Československý časopis pro fyziku (2019)
34. Didymos “na odstřel“ – metodu „kinetic impactor“ (test změny trajektorie asteroidu na kolizní dráze Země) představuje Dr. Petr Pravec, pod jehož vedením česká spolupráce na tomto projektu probíhá. Československý časopis pro fyziku (2019)
35. Letmý dotek nekonečna - křest knihy Petera Zamarovského Mýtus nekonečno. Československý časopis pro fyziku (2019)
36. Luboš Perek – vědět víc a vidět dál - šestadvacátého července oslavil neuvěřitelných sto let Luboš Perek, významný český i světově uznávaný astronom. Tajemství Vesmíru (2019).
37. Martin Myšička – umělec s duší astronoma – rozhovor s absolventem Matematickofyzikální fakulty UK a současným uměleckým šéfem Dejvického divadla o tom, jak lze či nelze skloubit vědu s uměním. Československý časopis pro fyziku (2019)
38. Pocta historii astronomie – doc. RNDr. Martinu Šolcovi, CSc., aneb Cena, pojmenovaná po Františku Nušlovi byla udělena dne 3. prosince 2018 doc. RNDr. Martinu Šolcovi, CSc., z Matematicko-fyzikální fakulty UK. Československý časopis pro fyziku (2019)
39. IUGG jako stoletá dáma - Mezinárodní unie pro geodézii a geofyziku slaví 100 let od svého založení. Československý časopis pro fyziku (2019)
40. Slunce – známé neznámé – rozhovor o naší nejbližší hvězdě s dr. Michalem Švandou. Tajemství Vesmíru (2019).
41. Věda na poušti – jak Češi učili observatoř ALMA pozorovat Slunce. Tajemství Vesmíru (2019).
42. Ocenění nejvyšší náleželo Čechům - na 13. mezinárodní olympiádě v astronomii a astrofyzice získali mladí čeští astronomové čtyři medaile. Československý časopis pro fyziku (2019)
43. Jak šel čas se žlutým časopisem – o historii Československého časopisu pro fyziku od jeho zrodu až do současnosti. Československý časopis pro fyziku (2020)

44. Týden vědy na Jaderce – reportáž o týdenním soustředění středoškoláků na FJFI ČVUT. Československý časopis pro fyziku (2020)
45. JE Temelín pod drobnohledem – rozhovor o technologii výroby, bezpečnostních otázkách, nárocích na zaměstnance i celkovém vlivu jaderné elektrárny na okolí s Ing. Václavem Havlíčkem, vedoucím II. reaktorového bloku Jaderné elektrárny Temelín, Československý časopis pro fyziku (2020)
46. Poselství příštím generacím - reportáž ze slavnostního setkání autorů vědecké monografie nakladatelství Cambridge Schollars Publishing Subglacial and underground structures detected from recent gravito-topography data J. Klokočníka, J. Kosteleckého, V. Cílka a A. Bezděka. Československý časopis pro fyziku (2020)
47. Dravec v oboru kosmonautiky: SpaceX – rozhovor s Dušanem Majerem nejen o Elonu Muskovi a SpaceX. Kozmos (2020)
48. Milan Halousek – Sběratel kosmonautů – rozhovor s Milanem Halouskem, předsedou Astronautické sekce ČAS a zapáleným popularizátorem kosmonautiky. Tajemství Vesmíru (2020)
49. S Jiřím Grygarem nejen o jeho slovenských stopách – rozhovor s významným českým badatelem, astronomem a neúnavným popularizátorem vědy dr. Jiřím Grygarem. Kozmos(2020).
50. Pojďte s námi do ELI – reportáž z ELI Beamlines nejen o nejintenzivnějším laseru na světě. Československý časopis pro fyziku (2020)
51. Struktura hmoty v obrazech – reportáž z výstavy prof. Svatopluka Civiše. Československý časopis pro fyziku (2020)
52. Modernizace Perkova teleskopu a jeho současné využití - Perkův teleskop byl v minulém roce díky dotaci na přístrojové vybavení od Kanceláře Akademie věd úspěšně modernizován. Československý časopis pro fyziku (2020)
53. Vesmír očima astrofotografů – rozhovor se Zdeňkem Bardonom nejen o tom, že největší poctou pro něj byla možnost přespat v bývalé ložnici Dr. Antonína Bečváře na Skalnatém plese. Kozmos (2020)
54. Slunce – naše (neznámá) nejbližší hvězda – rozhovor o Slunci s dr. Michalem Švandou pro slovenské čtenáře. Kozmos (2020)
55. Plazma je jako klubko hádat – rozhovor s prof. Petrem Kulhánkem a tajemstvích, které plazma skrývá. Kozmos (2020).
56. Luboš Perek (1919-2020) – odešel astronom – jeden z nejpovolanějších. Československý časopis pro fyziku (2020)
57. Otevřel lidem okna vesmíru dokořán – rozhovor s významným astronomem, špičkovým popularizátorem vědy a sportovcem duší i tělem dr. Jiřím Grygarem. Československý časopis pro fyziku (2020)
58. Dvoumetrový teleskop „Perek“ v novém – reportáž ze slavnostního předvedení Perkova teleskopu po náročné modernizaci. Československý časopis pro fyziku (2020)
59. Česká astrofotografie měsíce patnáctiletá – reportáž z oslav významného výročí České astrofotografie měsíce. Československý časopis pro fyziku (2020)
60. Laser – od kolébky až po ELI – rozhovor s duchovním otcem ELI prof. Janem Řídkým. Československý časopis pro fyziku (2020)
61. Díky astrofotografům hvězdy nehasnou – rozhovor se znamenitým astrofotografem a zakladatelem soutěže Česká astrofotografie měsíce Zdeňkem Bardonom o jeho zájmu o vesmír, výrobě prvního amatérského dalekohledu z babiččiných brýlí a zálibě v technice. Československý časopis pro fyziku (2020)
62. Rozmlouval již s 28 „nobelisty“ - vynikající popularizátor vědy Daniel Stach říká o hostech Hyde Park Civilizace: „Kromě vědeckých výsledků mě zajímá zejména jejich lidský rozměr.“ Československý časopis pro fyziku (2020)
63. Evropský stroj času - v roce 2028 odstartuje dalekohled ARIEL, jehož úkolem bude prozkoumat prostředí vzdálených exosvětů. A čeští vědci budou u toho. Tajemství Vesmíru (2020)

64. Znamená metan na Marsu také život na Marsu - Mars, planeta blízka a podobná Zemi, vzbuzovala zájem již v dávné historii. Už tehdy vědci uvažovali, že by na ní mohl existovat život. Jak to vidí prof. Svatopluk Civiš? Kozmos (2021)
65. Jaderná fúze – energie budoucnosti – rozhovor s dr. Vladimírem Wagnerem o možnostech a především budoucnosti jaderné fúze. Kozmos (2021)
66. Vesmír a život očima astrobiologa – rozhovor s dr. Tomášem Petráskem o astrobiologii a věcech souvisejících. Kozmos (2021)
67. Mars očima geologa – rozhovor s dr. Petrem Brožem o misi Perseverance, Kozmos (2021)
68. Měsíc pod drobnohledem – rozhovor s Mgr. Pavlem Gabzdylem o našem věrném souputníkovi. Kozmos (2021)
69. Fyzikální vzdělávání – pojednání o důležitosti fyzikálního vzdělávání a o učitelství nejen fyziky, ale všeobecně. Československý časopis pro fyziku (2021)
70. Antonín Bečvář a hudba – vzpomínka na významného českého astronoma při příležitosti 120 let od narození. Československý časopis pro fyziku (2021)
71. Namaluj vesmír – rozhovor s malířem vesmírných obrazů Stanislavem Boulou o neobyklém zrodu malíře. Československý časopis pro fyziku (2021)
72. První karbonové kationty na světě – rozhovor s dr. Drahomírem Hnykem a prof. Alešem Růžičkou o potenciálních aplikacích v protonové záchytné terapii. Československý časopis pro fyziku (2021)
73. Ceny Neuron pro vědce Fyzikálního ústavu – rozhovor s oceněnými vědci dr. Václavem Petříčkem a dr. Prokopem Hapalou. Československý časopis pro fyziku (2021)
74. Biofyzikální chemie v multidisciplinárních týmech – rozhovor s profesorem Martinem Hofem o nejnovějších směrech ve fyzikálně-chemickém výzkumu, Československý časopis pro fyziku (2021)
75. České stopy v kosmonautice - Program Akademie věd nazvaný Vesmír pro lidstvo má důležitý cíl: podpořit českou spolupráci s mezinárodní vědeckou elitou v oblasti vesmírného výzkumu. Tajemství Vesmíru (2021)
76. Král bačkorové astronomie - Technik, konstruktér či astrofotograf – to je jen malý výčet aktivit a zájmů Zdeňka Bardona. Tajemství Vesmíru (2021)
77. Brněnská revoluce na oběžné dráze – v brněnské firmě SAB Aerospace se rodí složité kosmické technologie. Tajemství Vesmíru (2021)
78. Přiletěl život na Zemi z Marsu – rozhovor s dr. Janou Kvíderovou, z Centra polární ekologie a z Botanického ústavu Akademie věd. Tajemství Vesmíru (2021)
79. Boj o tmavé nebe – rozhovor Pavlem Suchanem o negativních dopadech umělého osvětlení. Tajemství Vesmíru (2021)
80. Dušan Majer – zemřít na Marsu – rozhovor s popularizátorem kosmonautky Dušanem Majerem o aktivitách Elona Muska a SpaceX. Tajemství Vesmíru (2021)
81. Jiří Grygar – Okna vesmíru otevřel dokořán – rozhovor s dr. Jiřím Grygarem o svojí velké lásce k astronomii. Tajemství Vesmíru (2021)
82. Jak dostat hvězdu na Zemi – rozhovor o jaderné fúzi s dr. Vojtěchem Svobodou. Tajemství Vesmíru (2021)
83. Co nám tají bratr Země – rozhovor s geofyzikem a geologem dr. Petrem Brožem o tom, co všechno lze očekávat od mise Perseverance. Tajemství Vesmíru (2021)
84. Čaro fyzikálních obrazů – makrofotografie dr. Daniely Rapavé dobývají svět. Československý časopis pro fyziku (2021)
85. Znovuzrození hvězdárny Žebrák – reportáž z hvězdárny, která měla původně zaniknout a rozhovor s jejím zachráncem – Vladislavem Slezákem. Československý časopis pro fyziku (2021)

86. Bezovec 2021 – konferencia mladých astronómov. Československý časopis pro fyziku (2021)
87. Studium jaterních buněk ve 3D - vědci Fyzikálního ústavu AV ČR zapojeni do vývoje zobrazovací techniky pro detailní sledování buněčných procesů. Československý časopis pro fyziku (2021)
88. Jak se rodí příklady pro Astronomickou olympiádu – reportáž o tom, co všechno předchází tomu, než se mohou zájemci vrhnout do klání na Astronomické olympiádě. Československý časopis pro fyziku (2021)
89. NenoVision – kompaktní mikroskopy atomárních sil LiteScope - rozhovor s Ing. Janem Neumanem, Ph.D., zakladatelem a výkonným ředitelem společnosti NenoVision s. r. o. Československý časopis pro fyziku (2021)
90. Struktura krásy – makrofotografie nerostů v obrazech – reportáž z výstavy prof. Svatopluka Civiše na Heyrovského ústavu. Československý časopis pro fyziku (2021)
91. Fyzika v chemickém výzkumu na Heyrovského ústavu – rozhovor s dr. Patrikem Španělem o poslání výzkumu na Heyrovského ústavu. Československý časopis pro fyziku (2021)
92. Titul Čestný člen IAU míří opět do Čech - Novým čestným členem Mezinárodní astronomické unie (IAU) se stal konstruktér, astrofotograf, fotoambasador, popularizátor astronomie a zakladatel soutěže Česká astrofotografie měsíce Zdeněk Bardon. Československý časopis pro fyziku (2021)
93. Vědci dokážou novým mikroskopem zobrazit pohyblivý hologram. Československý časopis pro fyziku (2021)
94. Pavol Rapavý – duše slovenské amatérské astronomie – rozhovor se slovenským popularizátorem astronomie a přírodních věd RNDr. Pavlem Rapavým, vedoucím hvězdárny v Rimavské Sobotě. Československý časopis pro fyziku (2021)
95. Cena Wernera von Siemense pro Libora Šmejkal a Tomáše Jungwirtha. Československý časopis pro fyziku (2021)
96. Energetická olympiáda – energetická gramotnost. Československý časopis pro fyziku (2021)
97. Hvězdárna Hurbanovo slaví 150, výročí založení. Československý časopis pro fyziku (2021)
98. Ceny Jindřicha Zemana za astrofotografii uděleny. Československý časopis pro fyziku (2021)
99. Historicky první virtuální finále Astronomické olympiády. Československý časopis pro fyziku (2021)
100. Nalezne Perseverance původce metanu na Marsu – rozhovor s prof. Svatoplukem Civišem o možném původu metanu, detekovaného na Marsu. Československý časopis pro fyziku (2021)
101. Festival Týden mozku roztočil mozkové závity - reportáž z tradiční významné vědecké události. Československý časopis pro fyziku (2021)
102. Prémie Jana Friče pro Petru Sukovou – rozhovor s laureátkou ceny Jana Friče, významnou českou astrofyzikou RNDr. Petrou Sukovou, Ph.D., z Oddělení galaxií a planetárních systémů. Československý časopis pro fyziku (2021)
103. Odhalování tajemství nedokonalých krystalů - prestižní grant EXPRO získal pro výzkum molekulárních krystalů vedoucí laboratoře elektronové difrakce Dr. Lukáš Palatinus. Československý časopis pro fyziku (2021)
104. Mezinárodní astronomická olympiáda v době temna – reportáž, přibližující jak fungovala Astronomická olympiáda za doby covidu. Československý časopis pro fyziku (2021)
105. Existence černých děr prokázána - O černých dírách dopodrobna s Dr. Jiřím Svobodou. Československý časopis pro fyziku (2021)
106. Spektroskopie vzácných plynů v nové publikaci - nová kniha prof. Svatopluka Civiše a spoluautorů „Atomic Emission Spectra of Neutral Noble Gases in the Infrared Spectral Range“. Československý časopis pro fyziku (2021)
107. Festival „Svetelne znečistenie...Čo nám hrozí?“ Československý časopis pro fyziku (2021)
108. Vesmír pro lidstvo – výzkumný program AV ČR. Československý časopis pro fyziku (2021)

109. Ze života hvězd – rozhovor s dr. Richardem Wünschem o vzniku hvězda galaxií. Tajemství Vesmíru (2021)
110. Hvězdná dynamika – rozhovor s dr. Václavem Pavlíkem o problematice hvězdné dynamiky a vývoji hvězdokup, které studuje pomocí numerických modelů. Československý časopis pro fyziku (2021)
111. Nebeské úkazy nepočkají, až se vyspíte - rozhovor s Pavlem Suchanem, místopředsedou a tiskovým tajemníkem České astronomické společnosti a předsedou Odborné skupiny pro světelné znečištění. Československý časopis pro fyziku (2022)
112. Může astronomie pomoci s hledáním nalezišť ropy a plynu? Obsáhlá vědecká práce kolektivu Klokočník J., Kostecký J., Bezděk A. a Cílek V., nazvaná Prostorové rozdělení úhlu napětí odvozené z gravitačního modelu EIGEN 6C4, Československý časopis pro fyziku (2022)
113. Dotkni se (exo)planet – rozhovor s tvůrci výstavy o exoplanetách - dr. Martinem Ferusem a dr. Květoslavou Stejskalovou (Heyrovského ústav). Československý časopis pro fyziku (2022)
114. Bačkorový astronom na cestách za tmou – rozhovor se Zdeňkem Bardonem o jeho nové publikaci. Československý časopis pro fyziku (2022)
115. Cena Doktorandus za přírodní vědy pro Libora Šmejkalu – rozhovor s dr. Liborem Šmejkalem nejen o významném jeho ocenění, ale především o feromagnetismu. Československý časopis pro fyziku (2022)
116. Blízká budoucnost přinese mnoho fascinujících objevů – rozhovor s dr. Jiřím Svobodu především o problematice černých děr. Kozmos (2022)
117. NAFTA – na fyziku v týmu – rozhovor s dr. Květoslavou Stejskalovou a dr. Janem Brandejsem o zájmu středoškoláků o fyziku. Československý časopis pro fyziku (2022)
118. PlasmaLab@CTU – nová laboratoř na FJFI ČVUT – rozhovor s dr. Janem Mlynářem o boji o novou výukovou laboratoř. Československý časopis pro fyziku (2022)
119. Mezinárodní konference 150 roků hvězdárně v Hurbanově. Československý časopis pro fyziku (2022)
120. Komunikace vědy očima britských popularizátorů – reportáž z konference, organizované dr. Otakarem Fojtem, vědeckým diplomatem britské Science and Innovation Network. Československý časopis pro fyziku (2022)
121. Astrometrická pozorování – rozhovor s dr. Janem Vondrákem, významným českým astronomem a předsedou České astronomické společnosti v letech 2010–2017. Československý časopis pro fyziku (2022)
122. Peklo pod peřinou – rozhovor s dr. Martinem Pauerem o planetě Venuši. Tajemství Vesmíru (2022)
123. ATHENA - vesmírná laboratoř - rozhovor s dr. Martinem Ferusem o chystané misi ATHENA. Kozmos (2022)
124. Český mikrosatelit SLAVIA – od meteorů a prachu k těžbě surovin v kosmu. Tajemství Vesmíru (2022)
125. Jsme ve vesmíru sami? Rozhovor s astrobiologem dr. Tomášem Petráskem o možnostech života ve vesmíru. Tajemství Vesmíru (2022)

Pavel Suchan – tiskový tajemník České astronomické společnosti

Česká astronomická společnost (ČAS) vydává od května 1998 tisková prohlášení o aktuálních astronomických událostech a událostech s astronomií souvisejících. Počínaje tiskovým prohlášením č. 67 ze dne 23. 10. 2004 jsou některá tisková prohlášení vydávána jako společná s Astronomickým ústavem Akademie věd ČR, v. v. i. Archiv tiskových prohlášení a další informace nejen pro novináře lze najít na adrese <http://www.astro.cz/sluzby.html>. S technickými a organizačními záležitostmi ohledně tiskových prohlášení se obraťte na tiskového tajemníka ČAS Pavla Suchana na adrese Astronomický ústav AV ČR, v. v. i., Boční II/1401, 141 31 Praha 4, tel.: 226 258 411, e-mail: suchan@astro.cz.